

SEDEM SPÔSOBOV INTERVENOVANIA DO DLHODOBÝCH KONFLIKTOV

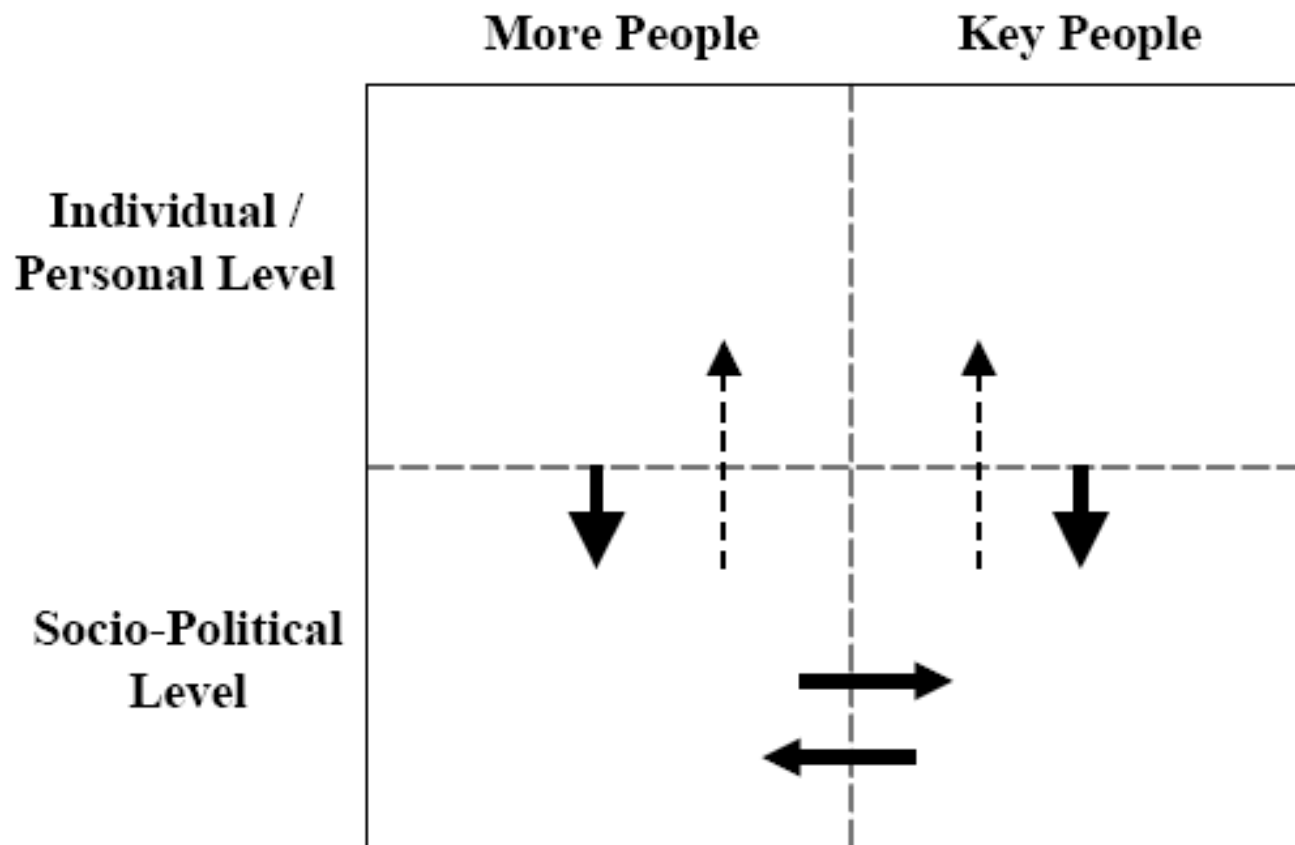
Dušan Ondrušek
PDCS, 2014

SEDEM SPÔSOBOV INTERVENOVANIA DO DLHODOBÝCH KONFLIKTOV

1. PROGRAMY ZMIEN ZVÚTRA-VON
2. PROGRAMY ZAMERANÉ NA ZMENY POSTOJOV
K NENÁSIU A MIERU
3. PROGRAMY UZDRAVOVANIA
4. PROGRAMY ZAMERANÉ NA PROCESY ZMIEROVANIA
5. PROGRAMY ORIENTOvané NA UTVÁRANIE
A FUNGOVANIE INŠTITÚCIÍ
6. PROGRAMY REFORMUJÚCE ELITY
7. PROGRAMY VYROVNÁVANIA SA S MINULOSŤOU
A PROGRAMY JEJ KONŠTRUOVANIA

Odkiaľ – kam v programoch?

(RPP matrix)

STRATÉGIA
„VIAC ĽUDÍ“

STRATÉGIA
„KLÚČOVÉ
OSOBNOSTI“

INDIVIDUÁLNA
ZMENA

**1. PROGRAMY
„ZMIEN
ZVÚTRA-VON“**

**PROGRAMY
ZAMERANÉ
NA ZMENY
POSTOJOV K MIERU**

SOCIO-
POLITICKÁ
ZMENA

1. PROGRAMY „ZMIEN ZVÚTRA-VON“

Konštruovanie inkluzívnej identity na úrovni jednotlivcov

(Lisa Stirch, 1999)

- *Worldview (Pohľad na svet) vplýva na to ako vidíme sami seba (vlastnú identitu) a ostatné identity.*

Transformácia konfliktov nevyhnutne predpokladá nejakú zmenu v oblasti hodnôt. Keď sa ľudia majú pokúsiť o zmenu svojej identity alebo vecí, ktoré považujú za zmysluplné, budú vzdorovať, aj keď je niekedy alternatívou smrť. Transformácia konfliktov znamená, že je treba pomôcť ľuďom, aby pochopili názory na svet ich protivníkov bez toho, aby sa ich snažili zmeniť. Je možné odhaliť obojstranne zdieľané hodnoty, alebo zdieľané aspekty hodnôt, aj bez toho, aby protivníci zásadne zmenili svetonázor.

Medzináboženský a medzikultúrny dialóg v rámci encounter groups

2. PROGRAMY ZAMERANÉ NA ZMENY POSTOJOV K MIERU

- Mediálne kampane propagujúce mierové riešenia a zmenu hodnotenia situácie
(napr. kampaň SL-HU zmierenia)
- Mierové vzdelávanie (peace education) zamerané na zmeny vnímania, hodnotenia situácie, na cenu mierového al. násilného riešenia
- Kultúrne aktivity vedúce k mieru (divadlo, spoločné koncerty, festivaly, vizuálne umenie)

STRATÉGIA
„VIAC ĽUDÍ“

STRATÉGIA
„KLÚČOVÉ
OSOBNOSTI“

INDIVIDUÁLNA
ZMENA

SOCIO-
POLITICKÁ
ZMENA

**PROGRAMY
UZDRAVOVANIA**

**PROGRAMY
ZAMERANÉ NA
PROCESY
ZMIEROVANIA**

3. PROGRAMY UZDRAVOVANIA

- Premostujúce programy (building bridges): Interakcia a priamy kontakt agresívnych protivníkov v situáciách, ktoré im umožnia poznať sa porozumieť si

napr. výpravy bojovníkov IRA a Brit. lídrov do africkej divočiny

4. PROGRAMY ZAMERANÉ NA PROCESY ZMIEROVANIA

- Vytváranie vyrovnanej situácie /resp. patovej situácie pre násilné riešenie konfliktu - posilňovaním slabšej strany
- Pre-negociačné tréningy aktérov 1. úrovne a 1,5-tej úrovne a technická asistencia pre mierový proces (mediovanie, uplatňovanie mierových dohôd, vytváranie monitorovacích komisií...)
- Práca s „Kazimírmi“ (Spoilers) - Stephen J. Stedman

STRATÉGIA
„VIAC ĽUDÍ“

STRATÉGIA
„KLÚČOVÉ
OSOBNOSTI“

INDIVIDUÁLNA
ZMENA

**PROGRAMY
ZAMERANÉ
NA ELITY**

SOCIO-
POLITICKÁ
ZMENA

**PROGRAMY
ZAMERANÉ NA
UTVÁRANIE A
FUNGOVANIE
INŠTITÚCIÍ**

5. PROGRAMY ORIENTOVANÉ NA UTVÁRANIE A FUNGOVANIE INŠTITÚCIÍ

- **Ekonomické programy:** Daňové, pozemkové reformy, anti-korupčné programy, vyjednávania o kontrole zdrojov
- **Politické programy:** Voľby, zmeny zákonov a regulačných opatrení, decentralizácia...
- Zameranie na **bezpečnosť, občianske práva**
- **Mediálne programy**

6. PROGRAMY REFORMUJÚCE ELITY

- **Motivácia elít**
- **Zdroje pre elity** (ohraničenie dosahu k zdrojom, potrebným pre pokračovanie násilia)
- **Nové elity** – lídrovské programy pre mládež, študijné výmenné programy

7. PROGRAMY VYROVNÁVANIA SA S MINULOSŤOU A PROGRAMY JEJ KONŠTRUOVANIA

- **Práca s traumou** – zastavenie „cyklu násilia“ (smútok- hnev- želanie odplaty- agresia voči nepriateľom v mene odplaty a spravodlivosti)
napr. spoločné učebnice histórie
- **Znovuzmierovacie programy-** symbolické vyrovnanie sa s minulosťou, pomníky, slávnosti...
- **Tranzičná spravodlivosť** - TRC

STRATÉGIA
„VIAC ĽUDÍ“

STRATÉGIA
„KLÚČOVÉ
OSOBNOSTI“

INDIVIDUÁLNA
ZMENA

SOCIO-
POLITICKÁ
ZMENA

**PROGRAMY
VYROVNÁVAJÚCE
SA S MINULOSŤOU**